

Decentralisatie huisvestingsregelgeving onderwijs

De gemeente toetst en het bevoegd gezag bepaalt

Iets bouwen gaat niet zomaar. In iedere gemeente zijn verordeningen van toepassing. Zo mag je bijvoorbeeld niet zomaar een dakkapel plaatsen aan de voorzijde van je huis. Bij het bouwen van huisvesting voor onderwijs ligt het allemaal nog ingewikkelder. Zeker als je in ogenschouw neemt dat er ook nog verschillende bazen op een project kunnen staan. Met dit artikel verhelderen we de materie. Door: Len van Rijn

Voor 1997 werden alle regelingen rondom onderwijshuisvesting geregeld in het rijksgebouwenbesluit en als zodanig door het Rijk van bovenaf opgelegd. Om meer lokaal maatwerk te kunnen leveren is deze regelgeving vanaf 1997 gedecentraliseerd naar de gemeenten. Vanaf dat moment kreeg een gemeente de totale verantwoordelijkheid voor het in stand houden van huisvesting voor al de jeugdige onderwijsvragende inwoners binnen de gemeente.

Echter, in de wetgeving is bepaald dat het schoolbestuur zelf het bouwheerschap op zich kan nemen, tenzij deze met B&W overeenkomen dat de gemeente de gewenste voorziening tot stand brengt. De wet bepaalt dat het bevoegd gezag het bouwheerschap toekomt. Indien een schoolbestuur twijfelt of het hiertoe in staat is kan het dus ook aan de gemeente verzoeken het bouwheerschap te voeren. Indien het schoolbestuur zelf bouwheer is, verleent de wet slechts een toetsende rol aan de gemeente. Binnen de financiële, bouwtechnische en welstandskaders die de gemeente stelt, mag het bevoegd gezag dus zelf een gebouw ontwikkelen dat optimaal tegemoet komt aan de wensen en eisen voortvloeiend uit de onderwijsvisie en activiteiten van de school.

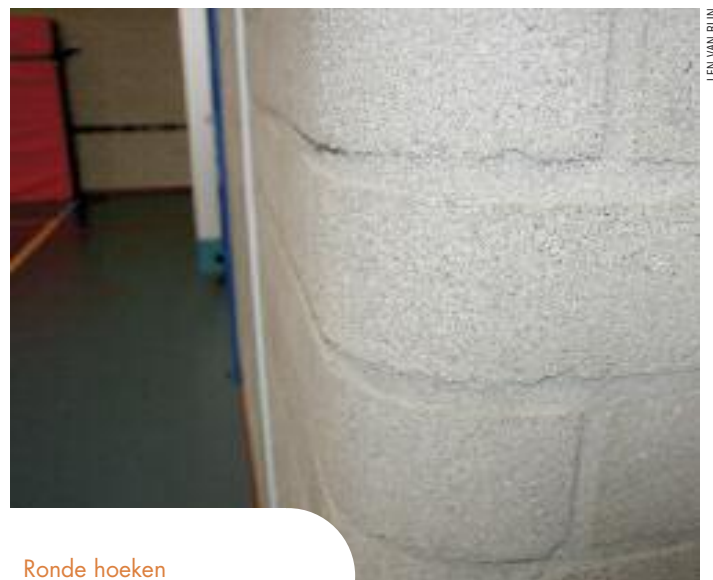
De gemeenten

De rijksbijdrage aan gemeenten om dit allemaal te kunnen financieren wordt gestort in het gemeentefonds. Dit is echter geen geoormerkt geld. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk hoeveel zij van deze bijdrage daadwerkelijk aanwenden of reserveren voor onderwijshuisvesting en kunnen en mogen dat ook aanwenden voor totaal andere zaken.

Om de gemeenten bij te staan in deze grote verantwoordelijkheid heeft de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) een modelverordening opgesteld waarin in toepassing van de belangrijkste rege-

lingen rondom onderwijshuisvesting wordt geadviseerd. In deze modelverordening is voor bewegingsonderwijs steeds een aparte paragraaf opgenomen. Indien een school in een nieuwbouwsituatie recht heeft op het bouwen van een gymzaal wordt volgens deze modelverordening de voorziening nieuwbouw gymzaal aan het bouwbudget toegevoegd. Een individuele gemeente heeft de mogelijkheid om van deze modelverordening af te wijken en alternatieve regelgeving op te nemen in de plaatselijke verordening op onderwijshuisvesting. Deze plaatselijke verordening dient jaarlijks door de gemeenteraad te worden vastgesteld. Hoewel vlak na 1997 veel gemeenten deze modelverordening veelal volledig kopieerden, zien we nu meer en meer 'maatwerk' ontstaan. Of er bij realisatie van een nieuwe school of renovatie van een bestaande school inderdaad de 'voorziening nieuwbouw gymzaal' wordt toegevoegd aan het bouwbudget is dan ook afhankelijk van het integraal onderwijs huisvestingsbeleid binnen de wijk/gemeente.

Het doel van dit financieringsmodel is dat de gemeente de kaders bepaalt, maar dat de concrete invulling door de scholen zelf wordt vormgegeven. Afhankelijk van de (nieuwe) onderwijsvisie van de school kan de directie overgaan tot concrete invulling van de oppervlakte en inrichting toegespitst op de benodigde accommodatie. De concrete invulling van een schoolgebouw is echter vaak niet een opdracht die schoolbestuurders en directies regelmatig tegenkomen. Het ontbreekt dan ook vaak aan de expertise om de processen goed vorm te geven en te monitoren. Indien dit wel op de juiste wijze voor bewegingsonderwijs wordt vormgegeven kan dit tot prachtige zalen leiden die aan de hand van de juiste regelgeving gebouwd zijn vanuit het oogpunt van eigentijds bewegingsonderwijs. De geschiedenis leert helaas dat er regelmatig sprake is van een ba-

Ronde hoeken

sisvoorziening die zonder extra aandacht voor de onderwijsfunctie is ondergebracht in gebouwen met een multifunctioneel gebruik.

Een taak voor de KVLO, maar ook voor u als docent LO, is dan ook de betrokkenen bij (ver)nieuwbouwprocessen, voor zover noodzakelijk, op de hoogte te stellen van de belangrijkste bouwnormeringen op dit vlak. De vraag dient zich dan ook aan wat die bouwnormeringen zijn. Wat zijn de voordelen en de nadelen oftewel: waar liggen de kansen en wat zijn de risico's voor leraren LO die te maken krijgen met (ver)nieuwbouw.

In het artikel *KVLO normen tegenwoordig maatgevend voor bouw en inrichting gymzalen*, elders in dit blad, staan de belangrijkste normen vermeld.

Welke regelgeving is nu geldend en waar is die te vinden?

Vroeger werd door de overheid vastgelegd op welke wijze onderwijsgebouwen gebouwd dienden te worden en op welke wijze arbeidsomstandighedenbeleid diende te worden vormgegeven. Die verantwoordelijkheid is nu neergelegd bij bonden en werkgevers op decentraal niveau.

Vaak komen op het bureau van de KVLO vragen binnen als: "wat is het wettelijk minimum?" of "waar heb ik recht op?". Het bovenstaande maakt duidelijk dat voor het beantwoorden van deze vragen niet simpelweg een (wet)boekje gepakt kan worden. Beantwoording van vragen komt dan voort uit het samenvoegen en interpreteren van bepalingen uit verschillende regelgeving en (norm)protocollen. En interpretatie is eenzijdig en vanuit een ander gezichtspunt makkelijk te weerleggen.

Om toch meer duidelijkheid te verschaffen hebben verschillende partijen modelregelgeving opgesteld. Ik noem hieronder de belangrijkste.

- Vanuit de bouwwereld is voor bouwtechnische vragen nog steeds het bouwbesluit maatgevend.
- Vanuit de VNG wordt voor regelingen verwezen naar de Modelverordening VNG.

LEN VAN RUIJN

Blinde haakjes

- De plaatselijke gemeentepolitiek wijst naar de (wellicht afwijkende) plaatselijke verordening op onderwijshuisvesting.
- De Normcommissie Multifunctionele Sportaccommodaties (NMS) heeft een (door de KVLO opgestelde) onderwijsparagraaf opgenomen in het handboek multifunctionele sportaccommodaties.
- Voor het arbeidsomstandighedenbeleid hebben bonden en werkgevers in de CAO voor het PO en VO bindende bepalingen opgenomen. Deze zijn te vinden op www.Arbocatalogus-vo.nl onder normen gymzalen en vanaf september in www.arbocataloguspo.nl.

De voor bewegingsonderwijs belangrijke bepalingen uit bovenstaande regelgevingen zijn door de KVLO in verschillende normlijsten en artikelen verzameld. Ook is meer informatie te vinden op de site van de KVLO onder onderwijs > huisvesting > downloads of veel gestelde vragen. Vragen die niet door het artikel beantwoord worden of niet op de site geplaatst zijn, kunnen telefonisch of per mail worden gesteld.

Correspondentie:

huisvesting@kvlo.nl
Tel.: 030 693 7678

ADVERTENTIE

ISA Sport meet de akoestiek van uw accommodatie

Voor meer informatie:
ing. Jeroen Neggers
Postbus 7
6816 VD Arnhem
06-51424337

Instituut voor Sportaccommodaties B.V.
I: www.isa-sport.com
E: info@isa-sport.com

Groepsreizen voor scholen en bedrijven

Maatwerk
www.grevink.nl

klik op "aktie" voor de nieuwste aanbiedingen.
Verstuur uw offerteaanvraag via de homepage

in wintersport

Voor een offerte of brochure bel:
Tel: 0341-460180
Fax: 0341-431888
Email info@grevink.nl

winterspartijen voor groepen!